

**Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка**

СХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри менеджменту
та освітніх технологій від 29 червня 2026 року №5

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради
Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка
Протокол засідання Вченої ради
ХОІППО ім. А. Назаренка від 30 червня 2026 року №2

Ректор Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка

Наказ від 01 липня 2026 № 214/но

В.ОЧЕРЕТЯНКО

ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації керівників гуртків
закладів загальної середньої та позашкільної освіти

Розробник(и): Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (***Василишин Олег Михайлович*** – доктор філософії в галузі воєнних наук, національної безпеки, безпеки державного кордону, старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій ХОППО ім. А. Назаренка; ***Бирко Надія Михайлівна*** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри менеджменту та освітніх технологій Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка).

Напрямок підвищення кваліфікації: розвиток загальних і професійних компетентностей керівників гуртків закладів загальної середньої та позашкільної освіти

Термін дії програми: з 01.01.2027 до 31.12.2031 року

Рецензенти:

Інна НАУМЧУК, кандидат педагогічних наук, завідувач наукового відділу Хмельницького обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді.

Олександра ПАСТЕРНАК, старший викладач кафедри менеджменту та освітніх технологій Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. А.Назаренка

©Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка, 2026.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми: Актуальність програми підвищення кваліфікації керівників гуртків закладів загальної середньої та позашкільної освіти зумовлена сучасними трансформаційними процесами в системі освіти України, необхідністю реалізації положень законодавства у сфері освіти, вимог професійних стандартів педагогічних працівників, концептуальних засад Нової української школи та розвитку позашкільної освіти як важливої складової безперервного освітнього процесу.

У сучасних умовах керівник гуртка виконує не лише функцію організатора освітньої діяльності, а й виступає наставником, фасилітатором, консультантом, організатором творчого розвитку, громадянського становлення та професійного самовизначення дітей і молоді. Саме гурткова робота створює широкі можливості для розвитку ключових компетентностей здобувачів освіти, формування їхніх творчих здібностей, дослідницьких навичок, підприємливості, критичного мислення та громадянської активності.

Особливої актуальності набуває необхідність підготовки педагогічних працівників до діяльності в умовах воєнного стану, соціальних та безпекових викликів, що потребують високого рівня професійної мобільності, психологічної стійкості, здатності забезпечувати безпечне освітнє середовище, підтримувати психоемоційний стан дітей та організовувати освітній процес з урахуванням кризових ситуацій.

Сучасний розвиток цифрового суспільства актуалізує потребу в удосконаленні цифрової компетентності керівників гуртків, опануванні інструментів дистанційного та змішаного навчання, використанні цифрових освітніх ресурсів, технологій штучного інтелекту, засобів медіаграмотності та кібербезпеки. Важливим завданням стає формування в педагогів готовності до ефективного використання інноваційних технологій для організації освітньої діяльності та розвитку творчого потенціалу вихованців.

Не менш важливим напрямом є забезпечення інклюзивності освітнього середовища, створення умов для рівного доступу до якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами, реалізація принципів педагогіки партнерства, дотримання прав людини та забезпечення соціальної інтеграції кожної дитини.

Актуальність програми також визначається необхідністю розвитку STEM-освіти, проектної та дослідницької діяльності, формування академічної доброчесності, громадянської та національної ідентичності, виховання патріотизму, відповідальності та активної життєвої позиції молодого покоління. У контексті післявоєнного відновлення України особливого значення набуває роль позашкільної освіти як простору соціалізації, психологічної підтримки, розвитку лідерства та згуртування учнівської молоді.

Програма спрямована на комплексний розвиток загальних і професійних компетентностей керівників гуртків, удосконалення їхньої педагогічної майстерності, готовності до впровадження сучасних освітніх практик та інноваційних підходів, що забезпечуватимуть якісну організацію освітнього процесу відповідно до потреб суспільства та викликів сьогодення.

Цільова група: керівники гуртків закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

Обсяг (тривалість): 72 годин (2,4 кредити).

Особливості реалізації програми: програма реалізується на засадах компетентнісного підходу, що передбачає розвиток і вдосконалення загальних та професійних компетентностей керівників гуртків відповідно до вимог професійного стандарту та сучасних освітніх стандартів. Зміст програми об'єднано у три навчальні модулі. Реалізація програми ґрунтується на поєднанні теоретичних занять та практико-орієнтованих форм роботи. Тривалість програми - 2 тижні. Для успішної реалізації практичного компонента програми слухачам рекомендується приєднуватись до онлайн-занять з персонального комп'ютера або ноутбука.

Форма (форми) підвищення кваліфікації: інституційна (очна, дистанційна, змішана, на базі замовника).

Мета підвищення кваліфікації: розвиток/удосконалення загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників у межах їхньої професійної діяльності відповідно до вимог професійного стандарту та стандартів освіти з метою забезпечення якості освітнього процесу.

Завдання підвищення кваліфікації:

- удосконалення предметно-методичної компетентності щодо організації та реалізації освітнього процесу в гуртках різних напрямів діяльності;
- формування та розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності, умінь використовувати цифрові технології, електронні освітні ресурси та інструменти штучного інтелекту в освітній діяльності;
- розвиток навичок проектної діяльності, впровадження STEM-підходів та сучасних освітніх технологій у роботі гуртків;
- формування інфомедійної компетентності, критичного мислення та медіаграмотності учасників освітнього процесу;
- удосконалення психологічної компетентності, здатності підтримувати власне психічне здоров'я та надавати психологічну підтримку здобувачам освіти в умовах сучасних викликів;
- розвиток інклюзивної компетентності та формування готовності до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами;
- формування навичок створення безпечного освітнього середовища, дотримання вимог охорони праці, кібербезпеки та надання домедичної допомоги;
- розвиток громадянської, соціальної, культурної та лідерської компетентностей, необхідних для ефективної взаємодії з учасниками освітнього процесу та громадою;
- формування культури академічної доброчесності та відповідального ставлення до професійної діяльності;
- розвиток здатності до науково-методичної діяльності, самоосвіти, професійної рефлексії та безперервного професійного розвитку;

- набуття практичного досвіду через педагогічну практику, участь у тренінгах, майстер-класах та інших формах професійного навчання.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

Загальні компетентності: громадянська, соціальна, культурна, лідерська, підприємницька.

Професійні компетентності: мовно-комунікативна, проектувальна, предметно-методична, психологічна, інклюзивна, педагогічного партнерства, інформаційно-комунікаційна.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- набуття нових знань та удосконалення компетентностей, необхідних для організації і реалізації якісного освітнього процесу в гуртках різних напрямів;
- володіння сучасними методиками та технологіями навчання, спрямованими на формування ключових компетентностей здобувачів освіти;
- ефективне використання цифрових технологій, електронних освітніх ресурсів та інструментів штучного інтелекту для підготовки навчально-методичних матеріалів та організації освітнього процесу;
- уміння застосовувати інноваційні підходи до організації гурткової роботи, зокрема STEM-технологій, проектної діяльності, дослідницьких методів навчання;
- уміння формувати в учасників освітнього процесу медіаграмотність, критичне мислення та навички безпечної поведінки в інформаційному просторі;
- здатність дотримуватися принципів академічної доброчесності та впроваджувати їх у практичну діяльність;
- здатність створювати безпечне, психологічно комфортне та інклюзивне освітнє середовище для всіх учасників освітнього процесу;
- здатність здійснювати психологічну підтримку здобувачів освіти, використовувати методи збереження власного психічного здоров'я та емоційної стійкості;
- здатність організовувати освітню діяльність з урахуванням потреб дітей з особливими освітніми потребами та принципів інклюзивної освіти;
- здатність забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, охорони праці, кібербезпеки;
- готовність до здійснення науково-методичної діяльності, підготовки тез, статей, презентацій та поширення власного педагогічного досвіду;
- готовність безперервного до професійного розвитку, самоосвіти та впровадження інновацій у професійну діяльність.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

Система оцінювання побудована на компетентнісному підході. Оцінювання результатів підвищення кваліфікації здійснюють із метою визначення рівня сформованості компетентностей і досягнення слухачами очікуваних результатів навчання за програмою. Оцінювання передбачає поєднання поточного контролю знань, оцінки виступу на підсумковій конференції та підсумкового тестування.

Система базується на принципах прозорості, об'єктивності, академічної доброчесності й орієнтації на професійне зростання керівника гуртка.

Максимальна кількість балів - **100**.

Компонент оцінювання	Максимальна кількість балів
Виконання практичних завдань упродовж навчання	40
Педагогічна практика та участь у професійних обговореннях	20
Підсумкова конференція	20
Підсумкове тестування	20
Разом	100

Для успішного завершення навчання та отримання свідоцтва про підвищення кваліфікації слухач повинен набрати не менше **60 балів**.

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

Вартість: безоплатно відповідно до регіонального замовлення слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних, керівних працівників і працівників науково-методичних об'єднань Хмельницької області на 2027 рік.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено комплексний розвиток загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників відповідно до сучасних вимог освітньої діяльності та професійного стандарту шляхом поєднання теоретичної підготовки, практичної роботи та педагогічної практики.

Особливістю реалізації Програми є практична спрямованість навчання, що реалізується через поєднання активних студій (тренінгів, кейс-методів, аналізу управлінських ситуацій, моделювання управлінських рішень, спільне виконання завдань тощо).

Підсумкові заходи включають виконання поточних практичних завдань у цифровій платформі Google Classroom, презентацію власного управлінського досвіду під час онлайн-конференції у Google Meet та фінальне комп'ютерне тестування, що сприяє комплексному оцінюванню засвоєння навчального матеріалу й формуванню навичок систематизації та аналізу отриманих знань.

Зміст програми складається з трьох модулів та **23** взаємопов'язаних тем.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 72 год, з них: **21** год – лекційні заняття, **43** год – практична робота, 4 год – контрольні заходи, 4 год – підсумкова сесія. Учасники, які успішно пройшли навчання та склали підсумковий тест, отримують свідоцтво про підвищення кваліфікації.

Навчально-тематичний план

Назва навчальних тем	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Модуль 1. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу. Особливості роботи з дітьми з ООП					
1.1 Психологічна підтримка					
Тема 1.1.1. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистості в освітньому колективі. Роль менеджменту та психологічної служби ЗЗСО у гармонізації соціально-психологічного клімату в педагогічних і учнівських колективах	2	2			4
Тема 1.1.2. Розвиток емоційного інтелекту суб'єктів освітнього процесу як пріоритетний напрям діяльності закладу освіти: нормативні аспекти, діагностика, організаційні заходи та розвивальні техніки	2				2
Тема 1.1.3 Мотиваційний менеджмент педагога, шляхи та засоби розвитку мотивації педагогів та учнів		2			2
1.2 Інтегративна освіта: особливості роботи з дітьми з ООП					
Тема 1.2.1 Інтегративна освіта як психолого-педагогічна проблема, передумова дотримання прав людини	2				2
Тема 1.2.2 Умови успішної організації інтегративного навчання в закладах ЗСО/ЗПО		2			2
Тема 1.2.3 Концепція безбар'єрності в забезпеченні рівності, доступності, толерантності та взаєморозуміння між суб'єктами освітньої взаємодії	1	4			3
Модульний контроль				1	1
Разом за 1 модулем	5	10		1	16
Модуль 2. Виклики і можливості професійного розвитку					

Назва навчальних тем	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Тема 2.1. Розвиток м'яких навичок (soft skills) як безперервний процес удосконалення надпрофесійних якостей		2			2
Тема 2.2. Комунікативна стратегія створення безбар'єрного простору в Україні	1	1			2
Тема 2.3. Атестація педагогічних працівників: нормативно-правове регулювання	1	1			2
Тема 2.4. Розвиток навичок критичного мислення у здобувачів освіти	2	2			4
Тема 2.5. Розвиток обдарованості здобувачів освіти: сучасні підходи, виклики та практичні рішення		2			2
Разом за 2 модулем	4	8			12
Модуль 3. Розвиток професійних компетентностей					
3.1 Інформаційно-комунікаційна компетентність					
Тема 3.1.1 Створення та використання цифрових ресурсів для організації гурткової роботи		4			4
Тема 3.1.2 ІІІ-компетентність керівника гуртка як невід'ємна складова цифрової компетентності		2			2
Тема 3.1.3 Цифрове інформаційно-освітнє середовище - ресурс професійного розвитку педагогічних працівників		2			2
3.2 Методичні аспекти розвитку професійних компетентностей педагога					
Тема 3.2.1. Нормативно-правове забезпечення функціонування освіти в умовах системних змін	2				2
Тема 3.2.2. Освітній процес у сучасному закладі освіти: наукові підходи до формування ключових компетентностей здобувачів освіти	2				2

Назва навчальних тем	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Тема 3.2.3. Інфомедійна компетентність педагогічного працівника. Розвиток медіаграмотності учасників освітнього процесу	1	2			3
Тема 3.2.4. Реалізація STEM-проектів у діяльності гуртків: від ідеї до втілення		2			2
Тема 3.2.5. Академічна доброчесність в освітньому процесі гурткової роботи	2				2
Тема 3.2.6. Усноісторичні, пошукові та історико-меморіальні проекти в ЗПО як фактор повоєнної освіти	2	2			4
Тема 3.2.7. Безпечний освітній простір закладу освіти: умови, підходи та особливості організації	2	2			4
Тема 3.2.7 Кібербезпека в закладі освіти. Безпека роботи з інтернетом		2			2
Тема 3.2.8 Наукова (науково-методична) діяльність у ЗПО: види та форми участі суб'єктів освітньої діяльності		2			2
3.3 Педагогічна практика		4			4
3.4. Модульний контроль				1	1
Разом за 3 модулем	11	24		1	36
Підсумкові заходи					
Формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічного працівника		2			2
Контроль знань (тестування, підсумкова робота тощо)				2	2
Підсумкова сесія (конференція) з обміну досвідом				4	4
Всього	21	43		8	72

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ДІТЬМИ З ООП

1.1 Психологічна підтримка

Тема 1.1.1. Соціально-психологічні аспекти розвитку особистості в освітньому колективі. Роль менеджменту та психологічної служби закладу освіти у гармонізації соціально-психологічного клімату в педагогічних колективах і колективах здобувачів освіти

Соціальна психологія як галузь знань про взаємодію особистості і соціальної групи. Соціально-психологічні дослідження. Групові процеси і групова динаміка. Особливості взаємодії всередині учнівських та педагогічних колективів, а також їхній безпосередній вплив на психологічний комфорт учасників освітнього процесу. Діагностика і корекція психологічного клімату в закладі освіти. Соціометрія Дж. Морено та інші діагностичні методики. Методи та підходи до гармонізації соціально-психологічного клімату, які сприяють зниженню рівня конфліктності й напруги.

Тема 1.1.2. Розвиток емоційного інтелекту суб'єктів освітнього процесу як пріоритетний напрям діяльності закладу освіти: нормативні аспекти, діагностика, організаційні заходи та розвивальні техніки

Інтелект і його види. Взаємозв'язок когнітивного та емоційного інтелектів. Нормативно-правові аспекти та державні стандарти, що регламентують формування емоційної культури в закладі освіти. Методи діагностики рівнів розвитку емоційного інтелекту в педагогів і здобувачів освіти. Організаційні заходи щодо розвитку емоційного інтелекту в учасників освітнього процесу. Розвивальні техніки, вправи та психологічні інструменти для саморегуляції та підвищення емпатії.

Тема 1.1.3. Мотиваційний менеджмент педагога, шляхи та засоби розвитку мотивації педагогів та учнів

Мотивація як чинник професійної успішності. Теорії мотивації. Методи підтримки внутрішньої мотивації педагога. Формування навчальної мотивації здобувачів освіти. Створення мотивувального освітнього середовища.

1.2 Інклюзивна освіта: особливості роботи з дітьми з ООП

Тема 1.2.1. Інклюзивна освіта як психолого-педагогічна проблема, передумова дотримання прав людини

Проблема освіти дітей з ООП в сучасному суспільстві. Інклюзивна освіта: сутність і завдання. Принципи та цінності інклюзивної освіти. Рання концепція «Нормалізації» та її положення. Основна термінологія інклюзивної освіти в Україні. Класифікації осіб з ООП. Етапи еволюції інклюзії: «виключення», «сегрегація», «інтеграція», «інклюзія», «спільне навчання різних дітей». Механізм самооцінювання «індекс інклюзії» здобувачів освітніх послуг; Індикатори інклюзії: інклюзивної культури, інклюзивної політики та інклюзивної практики. Компоненти успішної реалізації інклюзивної освіти.

Тема 1.2.2. Умови успішної організації інклюзивного навчання в закладах ЗСО/ЗПО

Організація інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладі освіти. Особливості інклюзивного підходу. Основні категорії інклюзивної освіти в Україні. Умови якісного інклюзивного навчання. Порядок зарахування осіб з ООП до закладу освіти. Нормативно-правова документація щодо організації інклюзивного навчання. Алгоритм впровадження інклюзивної освіти в освітній процес.

Тема 1.2.3. Концепція безбар'єрності в забезпеченні рівності, доступності, толерантності та взаєморозуміння між суб'єктами освітньої взаємодії

Безбар'єрність як нова суспільна норма в Україні. Освітня безбар'єрність. Шість напрямків безбар'єрності. Світові практики концепції безбар'єрності. Мандрівка «Довідником безбар'єрності». Приклади бар'єрів. Рекомендації щодо мовної безбар'єрності. Створення інклюзивного безбар'єрного освітнього середовища. Вектори концепції безбар'єрності: фізична, інформаційна, суспільна, економічна, цифрова та освітня. Основа безбар'єрності – доступність, толерантність, рівність та взаєморозуміння. Безбар'єрна країна – це модель суспільства без обмежень, з широким колом можливостей для кожного.

МОДУЛЬ 2. ВИКЛИКИ І МОЖЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Тема 2.1. Розвиток м'яких навичок (soft skills) як безперервний процес удосконалення надпрофесійних якостей

М'які навички (soft skills) як складова професійної компетентності та управлінської стійкості педагога. Нормативні підходи до розвитку наскрізних умінь. Співвідношення професійних (hard skills) і надпрофесійних (soft skills) компетентностей в умовах цифрової трансформації освіти та поширення технологій штучного інтелекту. Критичне мислення, креативність, комунікація, емоційний інтелект, командна взаємодія, прийняття обґрунтованих рішень, тайм-менеджмент та самоменеджмент як інструменти ефективної діяльності. Гнучкість, професійна витривалість та здатність працювати в умовах змін і обмежених ресурсів. Роль керівника гуртка у формуванні освітнього середовища, що сприяє розвитку м'яких навичок педагогічних працівників і здобувачів освіти, підтримці культури співпраці, відповідальності та безперервного професійного розвитку.

Тема 2.2. Комунікативна стратегія створення безбар'єрного простору в Україні

Нормативно-правові акти, що врегульовують питання безбар'єрності в Україні. Комунікативна стратегія створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Операційні цілі та принципи реалізації Комунікативної стратегії. Нові зразки інклюзивної комунікації. Правила безбар'єрної

мови/комунікації. Основні принципи та критерії інформаційної безбар'єрності. Алгоритм співбесіди без бар'єрів.

Тема 2.3. Атестація педагогічних працівників: нормативно-правове регулювання

Нормативно-правова база організації та проведення атестації педагогічних працівників. Порядок проведення атестації педагогічних працівників відповідно до «Положення про атестацію педагогічних працівників»: аналізування діяльності педагога та атестаційної комісії на кожному етапі атестації. Відповіді на актуальні питання щодо підготовки та проведення атестації педагогічних працівників.

Тема 2.4. Розвиток навичок критичного мислення у здобувачів освіти

Розвиток критичного мислення як освітній тренд та важливе завдання компетенізації освіти. Складові розвитку критичного мислення у здобувачів освіти: навчання аналізу інформації, пошуку альтернативних точок зору, виявленню логічних помилок. Розвиток критичного мислення та навчальні цілі за Б.Блумом. Інтерактивні інструменти та методики для розвитку критичного мислення здобувачів освіти.

Тема 2.5. Розвиток обдарованості здобувачів освіти: сучасні підходи, виклики та практичні рішення

Розвиток обдарованості здобувачів освіти на основі індивідуальних освітніх траєкторій. Засоби розвитку обдарованості здобувачів освіти. STEM-технології і формування критичного й творчого мислення, Залучення здобувачів до науково-дослідницької та проектної діяльності, участі в інтелектуальних конкурсах, змаганнях тощо. Організація науково-дослідницької діяльності здобувачів освіти в Малій академії наук. Правила проведення Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України. Академічна доброчесність в науково-дослідницькій діяльності учнівської молоді. Національні етапи міжнародних олімпіад.

МОДУЛЬ 3. РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

3.1 Інформаційно-комунікаційна компетентність

3.1.1. Створення та використання цифрових ресурсів для організації гурткової роботи

Специфіка гурткової роботи як контексту використання цифрових освітніх ресурсів (ЦОР). Нормативно-правові засади цифрового освітнього середовища закладу освіти. Поняття, типологія та дидактичні функції ЦОР у позашкільній освіті. Дидактичне проектування ЦОР: принципи відбору цифрового контенту для гурткової роботи, структурування навчального матеріалу в цифровому форматі, забезпечення інтерактивності та зворотного зв'язку, адаптація ЦОР до вікових груп вихованців. Методика використання ЦОР у гуртковій роботі: ЦОР на різних етапах заняття гуртка, організація самостійної роботи вихованців із ЦОР, портфоліо

вихованця в цифровому середовищі, батьки та ЦОР: інформування та залучення. Інструментарій створення ЦОР: хмарні середовища для організації гурткової роботи онлайн/змішано, платформи для розробки презентацій та інфографіки, сервіси для створення інтерактивних завдань, інструменти для відеоконтенту та скрінкастингу. Оцінювання ефективності, критерії якості ЦОР для позашкільної освіти.

3.1.2. III-компетентність керівника гуртка як невід’ємна складова цифрової компетентності

III-компетентність у структурі цифрової компетентності педагога: сутність, складові, рівні сформованості. Нормативне підґрунтя: вимоги до цифрової компетентності керівника гуртка в контексті чинних профстандартів. Можливості інструментів штучного інтелекту для організації гурткової роботи: генерація навчального контенту, диференціація завдань, зворотний зв'язок із вихованцями. Промпт як інструмент взаємодії з III: поняття, структура, типи. Правила складання ефективних промптів для педагогічних задач: чіткість запиту, контекст, роль, формат очікуваного результату. Практикум із написання промптів для типових завдань керівника гуртка: підготовка сценарію заняття, розробка дидактичних матеріалів, генерація ідей для творчих проєктів вихованців. Етичні та безпекові аспекти використання III в роботі з дітьми. Саморозвиток керівника гуртка в умовах розвитку III-технологій.

3.1.4. Цифрове інформаційно-освітнє середовище - ресурс професійного розвитку педагогічних працівників

Цифровізація у позашкільної освіти як контекст неперервного професійного розвитку керівника гуртка: виклики та можливості. Цифрова компетентність керівника гуртка у вимірі профстандарту: ключові напрями розвитку: цифрова комунікація, співпраця, рефлексія, неперервне навчання. Формальна та інформальна освіта як рівноцінні шляхи підвищення кваліфікації в цифровому середовищі. Педагогічний бенчмаркінг через вебресурс «Цифрова лабораторія ППД ХОППО» (vystavka.hoipro.km.ua): пошук, аналіз та адаптація кращих освітніх продуктів і цифрових ресурсів для потреб гурткової роботи. Цифрове інформаційно-освітнє середовище ХОППО як простір, створений спеціально для професійного розвитку педагога де педагог може не лише знайти прогресивні педагогічні ідеї та адаптувати їх до своєї практики, а й випробувати власний професійний потенціал в обласному педагогічному конкурсі, реалізуючи своє право на визнання і професійне зростання.

3.2 Методичні аспекти розвитку професійних компетентностей педагога

3.2.1. Нормативно-правове забезпечення функціонування освіти в умовах системних змін

Основні нормативно-правові акти у сфері освіти, особливості їх застосування в педагогічній діяльності. Нормативно-правові акти в умовах суспільних викликів. Методи й інструменти аналізу і синтезу інформації в галузі освіти. Нормативні акти

органів місцевого врядування. Дотримання вимог актів законодавства у сфері освіти.

3.2.2. Освітній процес у сучасному закладі освіти: наукові підходи до формування ключових компетентностей здобувачів освіти

Особливості організації освітнього процесу в умовах компетентізації освіти. Компетентність як нова одиниця виміру освіченості людини. Ключові компетенції для навчання протягом усього життя, ознаки ключових компетенцій. Ключові компетенції НУШ. Наукові підходи до формування ключових компетентностей: системний, діяльнісний, компетентнісний, гуманістичний, акмеологічний, індивідуальний/особистісно-орієнтований, технологічний, диференційований, інтегрований, проектний, культурологічний; методи, прийоми, методики практичного їх використання в освітньому процесі. Комплексне використання наукових підходів для досягнення освітніх цілей і завдань.

3.2.2. Інфомедійна компетентність педагогічного працівника. Розвиток медіаграмотності учасників освітнього процесу

Інформаційна та медійна грамотність в умовах цифрового суспільства. Інфомедійна компетентність педагога та здобувача освіти: інструменти, ресурси та шляхи розвитку. Критичне мислення. Виявлення дезінформації та маніпуляцій. Формування навичок безпечного споживання інформації.

3.2.3. Реалізація STEM-проектів у діяльності гуртків: від ідеї до втілення

Концепція STEM-освіти. Методичні рекомендації МОН України щодо розвитку STEM-освіти. Проектний підхід у діяльності гуртків. Етапи підготовки та реалізації STEM-проектів. Організація дослідницької та конструкторської діяльності здобувачів освіти.

3.2.4. Академічна доброчесність в освітньому процесі гурткової роботи

Нормативно-правова складова академічної доброчесності. Принципи академічної доброчесності. Види порушень академічної доброчесності. Формування культури доброчесності в освітньому середовищі. Авторське право та коректне використання джерел інформації.

3.2.5. Усноісторичні, пошукові та історико-меморіальні проекти в ЗПО як фактор повоєнної освіти

Значення усної історії в освітньому процесі закладу освіти. Методика проведення пошукової роботи. Створення та реалізація історико-меморіальних проектів здобувачами освіти. Формування історичної пам'яті та громадянської свідомості здобувачів освіти.

3.2.6. Безпечний освітній простір закладу позашкільної освіти: умови, підходи та особливості організації

Безпека як складова якості освітнього процесу. Організація фізично, психологічно та інформаційно безпечного середовища. Профілактика булінгу та насильства. Управління ризиками в освітньому середовищі.

3.2.7. Кібербезпека в закладі освіти. Безпека роботи з інтернетом

Основи кібербезпеки. Захист персональних даних. Загрози цифрового середовища та способи їх попередження. Правила безпечної роботи в мережі Інтернет для педагогів і здобувачів освіти.

3.2.8. Наукова (науково-методична) діяльність у ЗПО: види та форми участі суб'єктів освітньої діяльності

Сутність наукової та науково-методичної діяльності. Форми організації дослідницької роботи. Підготовка методичних матеріалів, публікацій, участь у конференціях, конкурсах і проєктах. Поширення педагогічного досвіду.

3.3. Педагогічна практика

Виконання практичних завдань, спрямованих на застосування отриманих знань і вмінь у професійній діяльності. Аналіз та узагальнення власного педагогічного досвіду. Розроблення навчально-методичних матеріалів та освітніх проєктів.

Підсумкові заходи

Контроль знань (*тестування, підсумкова робота тощо*)

Тестування професійного зростання педагогічних працівників. Анкета зворотного зв'язку щодо організації освітнього процесу на курсах підвищення кваліфікації. Рефлексія освітньої програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Підсумкова сесія (конференція) з обміну досвідом

Презентація результатів професійної діяльності та набутого досвіду. Представлення практичних напрацювань, обговорення актуальних питань управлінської діяльності, підбиття підсумків навчання та визначення перспектив професійного розвитку.

3.1. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

- Створення інформаційного продукту (буклету, презентації, інфографіки) для організації діяльності гуртка.
- Аналіз кейсу щодо формування позитивного психологічного клімату в колективі вихованців.
- Підготовка проєкту учнівської соціальної або волонтерської ініціативи.
- Аналіз освітніх втрат та визначення шляхів їх подолання в роботі з гуртківцями.
- Створення плану заходів щодо формування медіаграмотності здобувачів освіти.

- Обговорення поняття “Інклюзія” на сучасному етапі розвитку суспільства та в умовах воєнного стану.

- Вправа “Спільне та відмінне” в категоріях: “особа з особливими потребами” та “особа з особливими освітніми потребами”.

- Обговорення поняття «сучасного інклюзивного освітнього середовища» в закладі освіти з урахуванням умов воєнного часу.

- Кейс “Етапи еволюції інклюзії”. Викладач пояснює кожен етап еволюції інклюзії та ставить завдання визначити, на якому етапі еволюції інклюзії знаходиться заклад освіти, в якому працює керівник.

- Кейс “Шість напрямів безбар'єрності”. Викладач запрошує слухачів до зворотного зв'язку розібратись у сутностях кожного напрямку безбар'єрності та навести приклади реалізації напрямів в Україні, робить узагальнення почутого.

- Кейс “Мандрівка Довідником безбар'єрності”. Розглядаємо кожен розділ з наведеними прикладами безбар'єрної мови, заміни термінології, ефемізмами та маскувальними словами.

- Вправа-тест на перевірку власної толерантності та коректності, який проходимо разом, ставимо цифру вибраної відповіді у чаті, аналізуємо усі варіанти відповідей, практикуючи правила безбар'єрної мови та комунікації.

- Аналіз стану безпечності освітнього середовища закладу освіти. Провести самооцінювання безпечності освітнього простору закладу за такими напрямками (за вибором слухача): фізична безпека; психологічна безпека; цифрова безпека; інклюзивність освітнього середовища; готовність до надзвичайних ситуацій. За результатами підготувати аналітичну довідку з визначенням сильних сторін, ризиків та шляхів удосконалення.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Про освіту : Закон України від 05 верес. 2017 р. № 2145-VIII.
2. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16 січ. 2020 р. № 463-IX.
3. Про позашкільну освіту : Закон України від 22 черв. 2000 р. № 1841-III.
4. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25 квіт. 2019 р. № 2704-VIII.
5. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01 груд. 2022 р. № 2811-IX.
6. Про інформацію : Закон України від 02 жовт. 1992 р. № 2657-XII.
7. Про захист персональних даних : Закон України від 01 черв. 2010 р. № 2297-VI.
8. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України : Закон України від 05 жовт. 2017 р. № 2163-VIII.
9. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03 груд. 2020 р. № 1053-IX.

10. Концепція розвитку STEM-освіти до 2027 року : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України.
11. Професійний стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : затв. наказом Міністерства економіки України від 23 груд. 2020 р. № 2736.
12. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні : схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 жовт. 2018 р. № 710-р.

Основна література

1. Академія української преси. URL: <https://www.aup.com.ua> .
2. Бех І. Д. Особистість на шляху до духовних цінностей : монографія. Київ ; Чернівці : Букрек, 2018. 320 с.
3. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освіті : монографія. Київ : Педагогічна думка, 2017. 520 с.
4. Професійний розвиток педагога в умовах сучасних освітніх змін : метод. посіб. / за ред. В. В. Олійника. Київ, 2022. 248 с.
5. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзивна освіта: від основ до практики : монографія. Київ : АТОПОЛ, 2016. 152 с.
6. Колупаєва А. А. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання : наук.-метод. посіб. Київ : АТОПОЛ, 2019. 274 с.
7. Інклюзивне навчання в закладах освіти: виклики та перспективи : метод. рекомендації. Київ : МОН України, 2023.
8. Психологічна допомога особистості в умовах війни : практ. посіб. Київ : НАПН України, 2023.
9. Рамка цифрової компетентності для громадян України (DigCompUA for Citizens). Київ : Міністерство цифрової трансформації України, 2023.
10. Рамка цифрової компетентності педагогічних і науково-педагогічних працівників. Київ : МОН України, 2021.
11. Волошенюк О., Іванов В. Медіаграмотність в умовах інформаційної війни : практ. посіб. Київ : IREX, 2023.
12. Основи кібергігієни та кібербезпеки : навч. посіб. Київ : Держспецзв'язку, 2024.
13. Онлайн-безпека дітей та педагогів : метод. рекомендації. Київ : МОН України, 2023.
14. STEM-освіта: теорія та практика : зб. наук. праць / за ред. С. Г. Литвинової. Київ, 2022.
15. Штучний інтелект в освіті : метод. рекомендації для педагогічних працівників. Київ : МОН України, 2024.

Додаткова література

1. Методичні рекомендації щодо забезпечення академічної доброчесності в закладах освіти. Київ : НАЗЯВО, 2024.
2. Цифрові інструменти сучасного педагога : практ. посіб. Київ, 2023.

3. Безпечне освітнє середовище: нові виміри безпеки : метод. посіб. Київ, 2023.
4. Організація дослідницької діяльності учнівської молоді в закладах позашкільної освіти : метод. рекомендації. Київ, 2022.
5. Проектні технології в освітньому процесі : навч.-метод. посіб. Київ, 2021.
6. Робота над STEM-проектами в закладах освіти : метод. посіб. Київ : Інститут модернізації змісту освіти, 2023.
7. Міністерство освіти і науки України : офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua>
8. Український інститут розвитку освіти. URL: <https://uied.org.ua>
9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>